

Tisztelt Pszichológus Úr! A barátnőmnek Siemens C45-ös telefonja van, nekem pedig Nokia 8210. Van a kapcsolatunknak jövője?

Hol volt, hol nem volt, az Óperencián, az üveghegyen is túl, élt egy ember. Egy reggel felkelt és így szólt: Hú, de nagyon messze lakom!

A legdrogosabb film a Micimackó: Malacka parázik: bélyeg; Füles lassú: fű; Tigris ugrál: speed; Micimackó dülöngél: heroin! Egyértelmű: Róbert Gida a diler!

Amerikai határőrök elfogtak egy, az afgán kormány által felbérelt ólmozott nyulacskát, de nem tudták eldönteni, hogy ingyombingyom-e vagy tálib-e.

Az öreg székeleynek száz litert tejelő Riska tehene van, csodájára is jár ország-világ. Kimegy a bácsihoz egy riporter is érdeklődni:

- Bácsika, hogy lehetséges, hogy az ön tehene ennyi sok tejet ad?
- Ááá, semmiség az egész, minden a kedvesség múlik.
- ???
- Minden reggel kimegyek az istállóba és megkérdem a Riskát, hogy "Mi lesz ma vacsorára? Tej vagy marhasült?".

Parasztbácsika megy a lovas kocsival az út szélén. Egyszer csak, mikor a piros lámpánál áll, egy Ferraris srác áll meg mellette. Ránéz a srác a bácsikára, mondja neki:

- Két ló? Nekem négyszáz van.

A lámpa zöldre vált, a Ferraris srác csikorgó gumikkal elhúz.

Parasztbácsika is szépen lassan elindul. Pár pillanat múlva a következő sarkon túlról nagy durranást, robajt hall. Mikor odaér, látja, hogy a Ferraris srác felkenődött a villanyoszlopra.

Erre mondja a bácsika a srácnak:

- Mi van, szétszaladt a ménes?

Székeley ül a kút kávjában, szájában az új pipája. Meglátja a felesége és imigyen kezdé dorgálni a párját:

- Oszd apjuk, nehogy beejtsd a pipát a kútba!

Mire az öreg:

- Ááááááááá.....

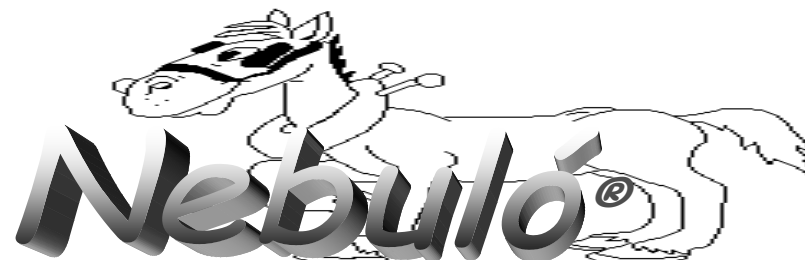
Billentyűzet virtuózoknak

IV. évfolyam 2. szám

Szeptember 23. – XI. 22.

2006. október

Mindenszentek hava

a Madari Édes Gergely Alapiskola havilapja

Ara

3.- Sk

Kalendárium

X. 1. – zenei világnap

X. 4. – állatok világnapja

X. 6. – aradi vértanúk emléknapja

X. 7. – gyalogló világnap

X. 8. – madárfigyelő világnap

X. 23. – magyar forradalom és szabadságharc - 1956

X. 24. – ENSZ napja

X. 27. – takarékosági világnap

Miért van
nyári
időszámítás
?

kétszer:
magyar forradalom és
szabadságharc

Nyári Időszámításról...

A nyári időszámítás bevezetését először Benjamin Franklin amerikai polihisztor javasolta, még 1784-ben. Jóval később, 1907-ben egy londoni építész, bizonyos William Willett azt javasolta, hogy április minden vasarnapján mindenütt húzzák előre húsz perccel az órákat, aztán szeptemberben szintén minden vasárnap húzzák őket vissza szintén húsz perccel. A javaslatot csak jóval Willett halála után, 1916-ban fogadták el. A két időszámításos rendszer egészen 1918-ig, a háború végéig hivatalban maradt. 1980 április 30-án elvezethetjük ismét az óraigazítás örömeit. Néhány évvel az egész világot megrázó első olajár-robbanás után vezették be számos országban. A kormányok a lépést azzal indokolták, hogy így több száz ezer tonna kőolajnak megfelelő energia-megtakarítás érhető el. Az évek során összesen 108 ország vette át a nyári-téli időszámítás rendszerét. A legutóbbi reformra 1996-ban került sor: akkor - már az EU-irányvonalnak megfelelően: a nyári időszámítás kezdete március utolsó vasárnapja 01 óra, a befejezése pedig október utolsó vasárnapja 03 óra. Az intézkedés értelme tehát, hogy a lakosság szokásos ébrenléti ideje - a reggel 7 és este 10 óra közötti időszak - minél nagyobb mértékben eszen egybe a természetet (nappal) világítással, ezáltal a világítás felhasznált villamosenergia-fogyasztás csökkenthető. Az így elérhető villamosenergia-megtakarítás az éves villamosenergia-igény mintegy 0,35-0,4 %-a.

Ma az óraigazítás energiatakarékos voltáról szóló korábbi elképzelések aligha igazak. Utoljára 1999-ben készült hatásbecslés, akkor egy csendes nyári nap energiafogyasztása volt az egész éves (vélt) megtakarítás.

Miért nem ragad bele a pók a saját hálójába?

A pókok látszólag könnyedén szaladgálnak fel-alá hálójuk szálain, amely halálos csapda sok más ízeltlábú számára. Azt, hogy ők maguk nem ragadnak bele mesterművükbe – ami lássuk be, eléggé kínos volna – több tényező határozza meg. Az egyik az, hogy nem minden szál ragadós. A kerekhálók esetében például csak a spirál alakban tekeredő fonalak tapadnak, a háló közepe, ahol a pók zsákmányára várakozik, a sugárirányú „küllőfonalak” valamint azok a szálak, amelyek a hálót a környezethez (növényhez, házfalhoz, stb.) rögzítik, nincsenek ragacsos anyaggal bevonva. Márpedig a pók csak ezeken a fonalakon közlekedik.

Ettől persze még véletlenül beleragadhatna a lába a zsákmányejtő fonalakba, amikor keresztezi azokat. Ezt lábainak trükkös szerkezete akadályozza meg. Mindegyik lába végén a két szövőkarom között van egy kisebb karom is, amelyet sajátos szerkezetű szőrök vesznek körül. Amikor a fonál hozzáér a szőrökhöz, azokat hátrafeszíti, és a középső karom előrehajolva körülveszi a fonalat. Amikor a pók el akarja engedni a fonalat (hogy továbbléljen), felengedi az addig hajlított középső karmot. A fonál által hátrafeszített szőrök hirtelen felegyenesednek, és ellökik a fonalat a pók lábától.

KIRSTEN DUNST PARÁI

Végre kiderült, miért nem vállalta hét évvel ezelőtt Kirsten Dunst az Amerikai szépség Hayes-ének alakítását

Kirsten akkor tinédzser volt. A szerep nagy kiugrást jelentett volna neki, azt vállalta volna, hogy intim jelenetet forgassanak közte és Kevin Spacey között. Még csak 15 voltam! Nem akartam csókolózni, rózsaszirmok között meztelenül feküdni.” – mondta a színésznő. A szerepet végül más vállalta el. A film 5 Oscart hozott az alkotóknak – többek között Kevin Spacey-t illette a dicsőség: a Legjobb Színész díját nyerte Kirsten Dunst amúgy az Interjú a vámpírral című horrorfilmben játszott szerepével vált ismertté a szakmában. Az akkor még csak 11 éves színésznő az akkor 29 éves Brad Pitt-tel csókolózott a filmben...

Szűcs Nikoletta írása

A kutya 10 kérése:

- 1.Minden elválásunk - még ha rövid időre is hagysz magamra - fájdalmas nekem. Kérlek, vedd ezt fontolóra mielőtt magadhoz veszel.
- 2.Ne sziddj és ne büntess szigorúan. Neked van munkád, szórakozásod, vannak barátaid és céljaid - de nekem csak Te vagy...
- 3.Kérlek, adj elegendő időt arra, hogy megértem, mit vársz tőlem.
- 4.Mielőtt megütnél gondoldj arra, hogy könnyedén összeroppanthatnám a kezedet - mégsem tennék ilyet soha.
- 5.Kérlek, néha beszélj hozzám. Ha szavaidat nem is mindig értem, a hangodat és a hangsúlyodat jól ismerem.
- 6.Gondolj arra, hogy valamikor szabadon éltem. Engedd, hogy néha erdőn-mezőn mozoghassak, futkározhassak - ez jót tesz Neked is.
- 7.Kérlek, ne sajnáld tőlem a jó falatokat. Legjobban akkor ízlenek, ha Tőled kapom - s igyekszem megszolgálni érte.
- 8.Te vagy az én gazdám, és nem mások. Ezért kérek ne kényszeríts arra, hogy idegeneknek is szót fogadjak, vagy bohóckodjak nekik, kérlek, ne alázz meg előttem.
- 9.Ne feledd, hogy idővel nekem is kialakulnak az egyéni tulajdonságaim, szokásaim és érzelmeim. Fogadd el, hogy számomra ezek ugyanolyan fontosak, mint Neked a sajátjaid.
- 10.Kérlek, gondoskodj rólam, ha beteg vagy öreg leszek - hiszen Te is öreg leszel egyszer...

Bugris Marcela írása

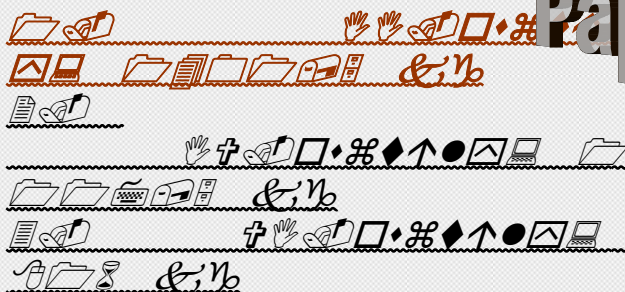
Allatok világnapja október 4.

Osztályok helyezése:

Egyéni helyezés:

Lami Csaba írása

Papírgyűjtés

Mi köze a bölcsességfognak a bölcsességhez?

A bölcsességfog elnevezés azzal áll összefüggésben, hogy ez a fogunk csak többnyire 17-25 éves kor között nő ki, azaz felnőttkorban, amikor már feltételezhetően bölcses is vagyunk, vagy mindenesetre bölcsőbbek, mint a többi fogunk kinövésekor. Érdekes, hogy a török elnevezés konkrétan utal a kinövés időpontjára: 20 yaş dişi (a 20. év foga). A bölcsességfog egyébként az emberek többségénél nem vagy csak részben tör át az ínyen, így a rágófunkcióban nem vesz részt.

Október utolsó munkanapja:

Takarékossági világnap

A világ takarékpénztárainak 1924 októberében Milánóban rendezett nemzetközi konferenciáján Európa, Ázsia, Ausztrália 28 országa takarékpénztárainak küldöttei fordultak a világ takarékpénztáraihoz, hogy ünnepeljék a jövőben október utolsó munkanapján A TAKARÉKOSSÁG VILÁGNAPJÁT. A Takarékbankok Világszervezetének (World Savings Banks Institute, WSBI) legfőbb célja a tagok képviselése a nemzetközi szervezeteknél, mint a Nemzetközi

Takarékosság

Akármiépp csúrnjuk, csavarjuk,
Szép, aki gazdálkodni tud,
Ilyennek aztán az adósság
Nem köt nyakába háborút,
Nem szurkol, ha bizonyos utcán
Világos nappal menni kell,
Hetykén tekinthet jobbra-balra,
Találkozzék akárkivel,
Nem mondja, amidőn javában
Cseng a kocsmában a pohár:
„Barátim, megbocsássatok, de
Mennem kell, otthon munka vár”...
S a többi! – szóval, mátul fogva
Takarékos fiú leszek,
Minden garast úgy megbecsülök,
Miként apám, a jó öreg.
Hej csakhogy én az efféléket
Mindig pénzt fogytán fogadom,
S amint pénzem jön: akkor ismét
Hegyen-völgyön lakodalom.

Petőfi Sándor

A madari szüret

Az őszi hónapban, nyár végén, valamint szeptember elején szoktak Madaron az emberek szüretelni. Az asszonyok és a gyerekek nagy csoportja összejön. Kimennek a szőlőhegyre és skopkákba leszedik a szőlőt. Mikor már leszedték az erős férfiak lepréselik. Ebből mustot készítenek. Mindannyian összegyűlnek: esznek, isznak utána pedig fáradtan haza mennek.

VI.osztály:

**Szente Szilvia
Nagy Barbara
Czibor Henrietta**

Az ENSZ alapokmányát 1945. június 26-án San Franciscóban írták alá, s még ugyanabban az évben október 24-én lépett hatályba. Az ENSZ létejöttének és működésének céljai – az alapokmány szerint –, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot, fejlessze a nemzetek közötti kapcsolatokat, megoldja a gazdasági, szociális, kulturális vagy emberbaráti jellegű nemzetközi feladatokat, valamint hogy az egyes nemzetek által a közös célok elérése érdekében kifejtett tevékenységek összeegyeztetésének központja legyen. Az alapokmányt ötven nemzet résztvevői dolgozták ki a San Franciscó-i

ENSZ zászlaja

konferencián.

ENSZ székház New Yorkban

A Világszervezet alapító okmánya szerint tagja lehet minden békeszerető nemzet, amely az alapokmányban foglalt kötelezettségeket vállalja és a szervezet megítélése szerint e kötelezettségek teljesítésére képes és hajlandó. Az ENSZ 2006-ban 192 tagállamot számlál. Az ENSZ-tagság az államiság elismerésének egyik jelképe lett – noha hivatalosan ez nem feltétele új államok létrejöttének: az ENSZ-nek a mai napig nem tagja például a vitatott hovatartozású Tajvan, a vallási központként önállóságot élvező Vatikán állam, a szintén vitatott státuszú Dnyeszter-menti Köztársaság, de Svájc is csak 2002-ben döntött úgy, hogy belép. Az ENSZ-hez a mai napig csatlakoznak új tagországok, így például noha Csehszlovákia az ENSZ alapító tagja volt, Csehország csak 1992, Szlovákia pedig 1993 óta tagorvos.

Honvédelmi rátermettségi verseny Országos bajnokság 2006. október 20., Köbölkút

A madari csapatot a következő versenyzők képviselték *Tóth Géza tanító bácsi*

felkészítésének köszönhetően:

Első kategória: **Borsányi Judit**
országos negyedik helyezés

Harmadik kategória: Maráz Tímea – második

Negyedik kategória: Szemenyák Miklós – harmadik

Ötödik kategória: Rysává Petra - harmadik

történelem...

1956. október 23-án forradalom és szabadságharc vette kezdetét Magyarországon a diktatúra és a szovjet megszállás ellen. A budapesti diákok békés tüntetésével kezdődött, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be november 10-11-én. A forradalomban kb. 25 000 magyar és 7000 szovjet állampolgár vesztette életét, a sebesültek száma is sok ezerre tehető. A forradalom következményeként kb. negyedmillió magyar hagyta el az országot, nyugati országokba menekülve.

Érdekességek

Az Év Embere a Time magazin választása szerint 1956-ban "**A magyar szabadságharcos**" lett. A sors ironiája, hogy a következő évben a Time a magyar forradalmat leverő **Nyikita Szergejevics Hruscsovot** választotta az év emberének

Honnan ered a hét napjainak elnevezése?

Hétfő: A hét és a fő (fej) összetétele

Kedd: A két számnév ket- tövből ered -d sorszámnévképzővel. Az elnevezésre a szláv nyelvek adhattak példát, amelyekben a hét napjait jobbra sorszámmal jelölik. A mai forma az alábbi úton alakulhatott ki: keted → keteden → ketden → kedden → kedd

Szerda: Szláv eredetű szó (szlovén: sreda, szlovák streda), voltaképpeni jelentése 'közép'; a korábbi, vasárnappal kezdődő hét középső napjára utal.

Csütörtök: Szintén szláv eredetű, valószínűleg a szlovén csetvrtek alakból ered, amelynek jelentése 'negyedik'.

Péntek: Ugyancsak a szláv nyelvekből került a magyarba: szlovén - petek, szlovák – piatok. Ezek a szláv pet, piat (öt) származékai.

Sombat: A magyarba a szláv nyelveken keresztül került: szerb - subota, szlovén, szlovák sobota, amelyek a héber sabbath (pihenőnap) származékai.

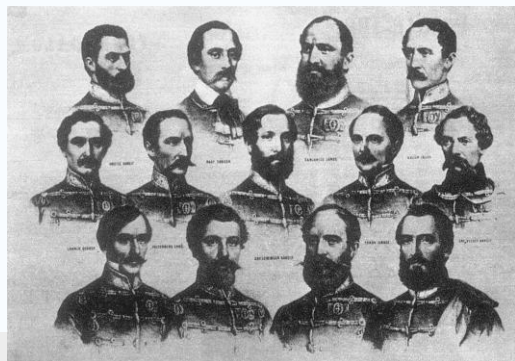
Vasárnap: A vásár és a nap összetétele. Eredetileg a hetivásár napját jelentette, amelyet célszerűen a heti pihenőnapon tartottak, s olyan helyen, ahova templom is vonzotta az embereket.

Októberi magyar

Aulich Lajos tábornok
Damjanich János tábornok
Dessewffy Arisztid tábornok
Kiss Ernő altábornagy
Knezić Károly tábornok
Láhner György tábornok
Lázár Vilmos ezredes
Leiningen-Westerburg Károly
gróf tábornok
Nagysándor József tábornok
Poeltenberg Ernő tábornok
Schweidel József tábornok
Török Ignác tábornok
Vécsey Károly gróf tábornok

Aradi vértanúk

Az 1848-49 – es szabadságharc leverése után Magyarországon bosszúhadjárat vette kezdetét azok ellen, akik részt vettek a harcokban. A tábornokok a világosi fegyverletétel után kerültek orosz fogságba, akik - noha ígéretet tettek az ellenkezőjére - foglyaikat némi habozás után átadták az osztrákoknak.

Ferenc József jóváhagyásával hadbíróság elé állították, halálra ítélték és kivégezték a 13 magyar hőst. Valamennyi tábornokot kötél általi halálra ítélték, annak ellenére, hogy például Dessewffynek szabad elvonulást ígértek a fegyverletétele előtt. Dessewffy, Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Schweidel József ítéletét Haynau „kegyelemből” golyó általi halálra változtatta. A 13-ak ítéletét október 6-án – szándékosan a bécsi forradalom és Latour császári hadügyminiszter meggyilkolásának első évfordulóján – hajtották végre, ami ezért a forradalom és szabadságharc vérbefojtásának gyászünnepe.

A 13 vértanú szobra
Lázár Vilmos alkotása Aradon

Bemutatkoznak az elsősök...

Mácsodi Nikolasz, Vidra Éva, Csicsó Zolt, Toncsenka Kinga, Csókás Tímea, Vidra Krisztina, Csicsó Dániel, Csicsó Kevin, Paluk Krisztina, Sluka István, Paradi Frederik, Őszi Kevin, Csicsó Szandra, Selmeci István.
A képről hiányzik: Kiss Dóra, Rovács Adrián, Varga János.
Osztályfőnök: Ficza Erszébet tanító néni

Nebuló® szerkesztőségének tagjai:

Lami Csaba, Szente Szilvi, Bugris Marcella, Nagy Barbara, Szűcs Nikoletta és Czibor Henrietta valamint Rancsó Péter t.b.

Vili tanító bácsi jelenti Ausztráliából

Ausztrália = meleg, kenguruk, emuk, aborigének - az emberek képzeletében.

Megérkeztem.

18 fok - semmi meleg, egy fia kengurut, meg emut sem láttam eddig. Aborigének - nos nem egy nagy élmény - már teljesen elvárosiasodtak, legalább is itt Sydneyben. Hip-hop zenére nyomják a showt a turistáknak.

Amint megérkeztem, máris rossz felől akartam beszállni az autóba (amely kijött értem a reptérre), hiszen itt a jobb felén van a kormány, a közlekedés is fordítva történik, mint otthon. Mikor át kell mennem az utcán soha nem tudom, hogy merre néztek, ezért egy darabig forgatom a fejemet, mire rájövök, hogy mehetek. Az ausztrál eleve egy lusta nép, ezt illusztrálja pl., hogy a gyalogátkelőhely felfestésével nem igazán foglalkoznak. Két csik - ennyi.

Ha itt valaki azt mondja, hogy 10 perc múlva találkozunk, akkor lehet, hogy másfél óra múlva megjön.

Sydneyben sok érdekes dolog van. A legismertebb nevezetességek:

Az operaház, a Harbour Bridge, a Sydney Tower.

Egyébként itt mindenki nagyon kedves. Tetszik nekik, ahogy kézzel-lábbal magyarázom, hogy mit akarok.

Cseh Vilmos tanító bácsi,
Sydney

6. oldal

Ausztráliáról néhány szó erejéig...

a kontinensnyi ország

Több mint 7,5 millió km², népessége 17 millió lakos. Hivatalos nyelve az angol, tőlük vették át a balra hajts szabályt is, vagyis nem az út jobb felén közlekednek, mint nálunk, hanem a bal oldalon. Fővárosa Canberra, de legnagyobb és legismertebb város Sydney, ahol a világhíres operaház is található. *(néhány érdekesség az épületről: egy dán építész merész terve alapján kezdték el építeni, 1963-ban kellett volna átadni 7 millió dollár ráfordítással. Tíz évvel később, és több mint 100 millió dollárból készült el. 2,2 hektárnyi a területe, egy rész a tetőből 161 tonnás és 63 méter magas. Itt található a legnagyobb hangverseny orgona: 10 500 sípja van. 6 termében - opera, hangverseny, mozi színház...- több mint 4000 látogató fér el.)* Mellette látható a Kikötő híd - Harbour Bridge, Sydney régi jelképe: több mint egy kilométer hosszú, és azért szürke színű, mert a nagy gazdasági válság ideje alatt épült, és ez a szín volt a legolcsóbb - Crocodile Dundee is ezt festette.

Ausztráliát az európaiak 1601-ben fedezték fel (a portugál de Eredia), de csak 1770-ben, James Cook világljáró felfedezése után vált angol gyarmattá. Először fegyenctelepet alapítottak ki itt, vagyis Ausztráliát „börtönnek” szánták eleinte, de mikor sorra fedezték fel az arany és más nyersanyaglelőhelyeket, meginult a betelepülés és mára a világ egyik legerősebb gazdaságává vált, de mivel gyéren lakott, vagyis lakosainak száma alacsony, szerény szerepet tölt be a világ gazdaságban.

7. oldal

